

Statens vegvesen

Vedlegg 1 – Høringsnotat

Høring om forslag til endring i:

Forskrift 14. februar 2018 nr. 230 om gebyr på uforsikret kjøretøy mv. § 4 – om når ny eier er ansvarlig for gebyr på uforsikret kjøretøy.

Innhold

Innledning	3
Gjeldende regelverk	3
Begrunnelse for endringen	4
Hvordan ordningen treffer	4
Medforsikring	5
Endringen	5
Økonomiske og administrative konsekvenser	6
Høringsfrist	7
Ikrafttredelse	7

Innledning

Forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (heretter «gebyrforskriften») trådte i kraft 1. mars 2018. Ordningen innebærer at kjøretøyeier som ikke har forsikring på et påregistrert forsikringspliktig kjøretøy må betale et gebyr. Gebyret er per i dag på kr. 50 for moped, traktor, motorredskap og veterankjøretøy, kr. 150 for personbil, varebil, campingbil, beltebil, motorsykkel og beltemotorsykkel (snøscootere) og kr. 250 for buss og lastebil. Gebyret gjelder for manglende fornying av forsikring, samt for ny eier som i forbindelse med eierskifte ikke har tegnet forsikring.

Samtidig som gebyrforskriften trådte i kraft ble det også gjennomført endringer i bilansvarslova som presiserer at eiere som ikke har oppfylt den lovpålagte plikten til å tegne trafikksikring (ansvarsforsikring) må betale et gebyr til Trafikkforsikringsforeningen, og straffeansvaret i § 20 ble fjernet.

Formålet med innføringen av gebyret var ifølge Prop. 1 LS (2017–2018) Skatter, avgifter og toll 2018 «å motivere til oppfyllelse av plikten til å ha forsikring, og til å tegne forsikring ved eierskifte.». Dette fremgår også av gebyrforskriftens § 1. I tillegg er det en måte å sikre at kjøretøyeiere ikke unndrar seg trafikksikringsavgiften ved å la være å forsikre kjøretøyene sine.

Det er Trafikkforsikringsforeningen som krever inn gebyret. Klageorgan er Finansklagenemnda, og klageordningen følger samme oppbygning som Forvaltningsloven. Dette innebærer at alle klager som opprettholdes hos Trafikkforsikringsforeningen oversendes Finansklagenemnda til avgjørelse, jf. gebyrforskriften § 8.

Gjeldende regelverk

Det fremgår av gebyrforskriften § 4 første ledd at:

«Den som etter bilansvarslova § 15 er ansvarlig for å forsikre motorvogn, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn forsikringsplikten etter bilansvarslova ikke er oppfylt.»

Videre fremgår det av andre ledd at:

«Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med datoen for eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn etter eierskifte.»

Ved innkreving av gebyret anses det som registreres i Autosys motorvognregister som «solgtdato» som dato for eierskifte i hht. gebyrforskriften § 4 andre ledd, og ileggelse av trafikksikringsgebyret regnes fra samme dato.

«Solgtdato» er den datoen som er utfylt av partene på papireierskiftemeldingen – hvis partene har skrevet ulik dato benyttes selgers dato, hvis ingen har skrevet dato benyttes dato eierskiftemeldingen ble mottatt hos Statens vegvesen. I selvbetjeningsløsningen

«Salgsmelding på nett» benyttes datoen siste selger har godkjent salgsmeldingen. Det vil si at hvis det kun er én eier på selgersiden, så benyttes datoen denne sendte salgsmeldingen. Hvis det er medeier på selgersiden, benyttes datoen da den selgeren som ikke opprettet salgsmeldingen var inne og godkjente eierskiftet.

Begrunnelse for endringen

Hvordan ordningen treffer

I forbindelse med et eierskifte blir tidligere eiers forsikring automatisk sagt opp dagen før «solgtdato». Dette har etter innføringen av gebyrordningen skapt uforutsette negative konsekvenser i spesielt to situasjoner.

1. Når det er noe tid mellom solgtdato og innlegging av papirsalgsmeldingen i Det sentrale motorvognregisteret. Dette kan skyldes bl.a. postgang, at tidligere eier har signert noen dager før gjennomføring av salget eller andre årsaker.
2. Ved bruk av selvbetjeningsløsningen «Salgsmelding på nett», der kjøper har 10 dager på å godkjenne salgsmeldingen i selvbetjeningsløsningen. Hvis han/hun ikke har forsikret kjøretøyet senest 3 dager etter selger sendte eierskiftemeldingen, så vil det bli ilagt gebyr hvis vedkommende bruker mer enn 3 dager på å godkjenne salgsmeldingen.

Det at gebyret treffer så uheldig i en eierskiftesituasjon har medført en enorm pågang med klagesaker hos både Statens vegvesen og Trafikksforsikringsforeningen. Det oppleves generelt urettferdig at ny eier blir ilagt gebyr i tilfeller han/hun har liten kontroll over hvilke datoer som blir benyttet.

Det er ifølge forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy (heretter bruksforskriften) § 2–27 andre ledd, tidligere eiers ansvar å levere melding om eierskifte. Ny eier er sånn ordningen treffer i dag 100 % avhengig av at tidligere eier holder ord og at han/hun selv har detaljert oversikt over regelverket og datoer for å ikke bli ilagt gebyr. Både Statens vegvesen og Trafikksforsikringsforeningen har drevet massivt informasjonsarbeid i forbindelse med innføring av ordningen, men det er mange som ikke gjennomfører et eierskifte på et kjøretøy mer enn et par ganger i løpet av livet, og det er tydelig at det er vanskelig å få oversikt over hvordan gebyret treffer.

Formålet med gebyrordningen er som tidligere nevnt bl.a. å motivere kjøretøyeier til å forsikre kjøretøyet og den skal forhindre at kjøretøyeier unndrar seg Trafikksforsikringsavgiften (tidligere årsavgiften) ved å ikke forsikre kjøretøyet. Sånn regelverket fremstår nå vil mange få utskrevet gebyr selv om de har all intensjon om å forsikre kjøretøyet og opptre lovlydig i en eierskiftesituasjon.

Medforsikring

Da forskrift om gebyr på uforsikret motorvogn ble vedtatt ble medforsikringsbestemmelsen i Lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 7-2 første ledd videreført. Bestemmelsen lyder:

«Skifter den ting forsikringen er knyttet til eier, og ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen også til fordel for den nye eier. Ved forsikring som nevnt i § 7-1 annet og tredje ledd gjelder dette selv om retten ikke er tinglyst eller registrert. Er det avtalt at forsikringen skal falle bort om tingen skifter eier, svarer selskapet likevel for forsikringstilfeller som inntre innen fjorten dager etter eierskiftet.»

Som tidligere nevnt, vil forsikringen til tidligere eier automatisk bli sagt opp dagen før «solgtdato» når et kjøretøy skifter eier.

I prop. 1 LS (2017–2018) fremgår det i punkt 15.8.1 at «Formålet med medforsikringsbestemmelsen er å gi ny eier rimelig tid til å skaffe seg forsikring. Dette formålet endres ikke ved forslaget om gebyrplikt for ny eier, som fortsatt kan avvente med å tegne egen forsikring i løpet av de 14 dagene medforsikringen gjelder.».

Det at tidligere eiers forsikring sies opp tilbake i tid mens ny eier ikke har anledning til å kjøpe forsikring tilbake i tid og dermed får ilagt gebyr i disse tilfellene tyder også på at gebyrordningen har fått utilsiktede konsekvenser, selv om det er presisert at gebyret kan påløpe i samme periode som medforsikringen løper.

Endringen

Vegdirektoratet foreslår en endring i gebyrforsikring som medfører at dato for illeggelse av gebyr flyttes til dato for *vedtak* om eierskifte.

I følge forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b er et enkeltvedtak et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer. Det er naturlig at de offentligrettslige rettighetene og pliktene som følger kjøretøyets eier inntre på vedtaksdato.

Vedtaket om eierskifte fattes når informasjonen som fremkommer på en salgsmelding registreres i Autosys motorvognregister. For papirsalgsmeldinger vil vedtaksdato være datoen saksbehandler legger inn salgsmelding med godkjent signatur fra alle parter. For selvbetjeningsløsningen «salgsmelding på nett» vil informasjonen i salgsmeldingen overføres til Autosys motorvognregister når siste part har godkjent eierskiftet. Det vil si at uavhengig av om det er eier eller medeier på selger- eller kjøpersiden som er siste person som godkjenner, så vil dette styre vedtaksdato.

For Autosys kjøretøy bransjeløsning vil det gjelde det samme som for selvbetjeningsløsningen, siste godkjenning medfører at informasjonen overføres til Autosys motorvognregister, og styrer dermed vedtaksdato.

En slik endring vil sannsynligvis medføre færre utskrivninger av gebyr, den vil være med på å sikre at gebyrordningen treffer der den etter formålet skal treffe, samt sikre at det ikke blir ilagt gebyr i utilsiktede tilfeller. Det vil fremdeles være noen som er ansvarlig for gebyr i forbindelse med et eierskifte, men det vil være færre tilfeller der forsikringen til tidligere eier sies opp tilbake i tid uten at ny eier kan forsikre kjøretøyet tilbake i tid. Endringen vil også tydeliggjøre at ansvaret for eierskiftet er på tidligere eier slik det fremkommer bruksforskriften § 2–27 andre ledd.

Vegdirektoratet foreslår å ta inn i gebyrforskriften § 4 andre ledd at det er datoen for vedtak om eierskifte som er avgjørende for når ny eier som ikke har betalt forsikring skal betale gebyr. Videre har vi presisert i siste del av første setning at det gjelder med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn etter samme dato. På denne måten er det tydelig at gebyret henger tett sammen forsikringsplikten.

Gebyrforskriftens § 4 får ny ordlyd, endringen er markert i rødt:

«Den som etter bilansvarslova § 15 er ansvarlig for å forsikre motorvogn, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn forsikringsplikten etter bilansvarslova ikke er oppfylt. Når det er innvilget administrativ avregistrering av en motorvogn etter forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 2–32 annet ledd, skal gebyr betales frem til dato for søknad om avregistrering ble registrert mottatt hos Regionvegkontoret.

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med datoen for **vedtak om** eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn etter **vedtaksdatoen**. Gebyret skal betales selv om ny eier er dekket av selgers forsikring etter forsikringsavtaleloven § 7–2.

Betalingsplikten etter første og annet ledd påløper automatisk.

Trafikkforsikringsforeningen sender kravet til den som er registrert som eier av uforsikret motorvogn, eller den som i henhold til salgsmelding er ny eier av motorvognen i henhold til informasjon i motorvognregisteret. Hvis det er flere eiere, skal kravet rettes til hovedeier.»

Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringen vil trolig ikke medføre noen systemendringer i Statens vegvesens systemer. Trafikkforsikringsforeningen må gjøre noen endringer i hvordan de benytter data som overføres fra Statens vegvesen når de skal endre dato for ileggelse av gebyr. Nødvendig informasjon om vedtaksdato ligger allerede i filen som overføres fra Statens vegvesen til Trafikkforsikringsforeningen.

Endringen vil medføre at det vil bli færre tilfeller med utskrivning av gebyr. Vi har ikke tall på hvor mange dette vil treffe. På den positive siden vil de utilsiktede ileggelsene av gebyr i stor grad forsvinne, noe som vil medføre en nedgang i klagesaker og andre henvendelser til både Statens vegvesen og Trafikkforsikringsforeningen.

Høringsfrist

Vegdirektoratet anser at endringen er til fordel for de fleste kjøretøyeiere og at den er av et så lite omfang at det er tilstrekkelig med 6 ukers høringsfrist. Frist for eventuelle hørings svar er 30. juli 2018. Høringsinnspill kan sendes elektronisk til firmapost@vegvesen.no eller til Statens vegvesen, Postboks 6706 Etterstad, 0609 Oslo.

Ikrafttredelse

Ikrafttredelse foreslås umiddelbart etter høringsrunde med oppsummering.